

Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centrs
Lubānas iela 17A
Rīga
LV-1019
Latvija

Datums
24.11.2020

Numurs
SEBLV/20/CR22288

Par darbībām ar nepilngadīgo personu kontiem

AS "SEB banka", reģistrācijas Nr. 40003151743 (turpmāk tekstā - Banka) 2020.gada 28.oktobrī saņēma Rīgas pašvaldības Bērnu un jauniešu centra (turpmāk tekstā- RPBJC) 28.10.2020 vēstuli Nr.BJC-20-1252-nd, kurā RPBJC lūdz Banku sniegt informāciju, kādas darbības banka veic savas kompetences ietvaros, lai nodrošinātu, lai nepieļautu un novērstu nepilngadīgo mantisko interešu aizskārumu, kā arī sniegt informāciju par kādiem gadījumiem, aizdomīgos darījumos, tiek informētas tiesībsargājošās institūcijas un vai par šādiem gadījumiem tiek informēti nepilngadīgo personu likumīgie pārstāvji vai bāriņtiesa.

Banka informē, ka Banka savās darbībās rīkojas, pamatojoties uz savstarpēji starp Banku un klientu noslēgtajiem līgumiem, kā arī ievērojot Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasības.

Banka, kā finanšu pakalpojumu sniedzējs, nodrošina finanšu pakalpojumu pieejamību arī nepilngadīgajām personām. Ņemot vērā to, ka nepilngadīgajām personām ir īpašs statuss, Banka piedāvā finanšu pakalpojumus ar zināmiem ierobežojumiem. Lai piedāvātu tieši konkrētas nepilngadīgās personas interesēm atbilstošāko risinājumu, Bankas darbinieks rūpīgi izvērtē nepilngadīgās personas finanšu pakalpojuma saņemšanas nepieciešamību un mērķi. Tā, atverot kontu nepilngadīgai personai, Bankas darbinieka pienākums ir noskaidrot konta atvēršanas mērķi.

Gadījumā, ja nepilngadīgās personas konta atvēršanas mērķis ir, piemēram, apgādnieka zaudējuma pensijas saņemšana, dāvinājums vai mantojums, tad tiek atvērts krājkonts (atsevišķos gadījumos arī finanšu instrumentu konts vai norēķinu konts). Krājkontam tiek piemērots izmaksu aizliegums (tas ir, nepilngadīgajai personai, nedz arī viņa likumīgajam pārstāvim nav atļauta rīcība ar krājkontā esošajiem naudas līdzekļiem) līdz bērna pilngadības sasniegšanai. Rīcība ar šādu krājkontu, līdz bērna pilngadības sasniegšanai, ir pieļaujama tikai saskaņā ar Bāriņtiesas norādījumiem, pamatojoties uz atbilstošu lēmumu.

Savukārt, ja konta atvēršana ir paredzēta nepilngadīgās personas ikdienas tēriņu nodrošināšanai (kabatas naudai), tiek piedāvāts atvērt norēķinu kontu ar tam piesaistītu maksājumu karti. Papildus ir iespēja pieslēgt arī internetbanku. Šādam pakalpojumam ir noteikts vecuma ierobežojums - tas ir pieejams nepilngadīgajām personām no 7 gadu vecuma. Tāpat, nepilngadīgo personu darījumiem ir noteikti dažādi darījumu limiti, kas ir būtiski zemāki par standarta Bankā noteiktajiem darījumu limitiem (piem., maksimālais skaidras naudas izmaksu limits maksājumu kartei, maksimālais pārskaitījumu limits kontam internetbankā, kas izsniegta nepilngadīgajai personai, līdz 16 gadu vecumam, ir 70 EUR

dienā). Šādu norēķinu kontu un maksājumu karti ir atļauts izmantot tikai pašai nepilngadīgajai personai, savukārt likumiskajam pārstāvim ir nodrošinātas tiesības iegūt informāciju par kontā veiktajām darbībām.

Nepilngadīgo personu, darījuma noslēgšanā ar Banku, pārstāv tā likumīgais pārstāvis – vecāks (viens vai abi), Bāriņtiesas iecelts aizbildnis, ilgstošas sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas aprūpes iestādes vadītājs, Bāriņtiesa vai audžuģimene, ja saskaņā ar attiecīgo Bāriņtiesas lēmumu šādas tiesības ir piešķirtas audžuģimenei. Likumīgajam pārstāvim jāiesniedz Bankā dokumenti, kas apliecina attiecīgās pārstāvības tiesības, jāuzrāda savs un nepilngadīgās personas personu apliecinošs dokuments un jāaizpilda attiecīgā pakalpojuma saņemšanai nepieciešamās veidlapas, tostarp, jāsniedz informācija par darījumu attiecību un konta izmantošanas mērķi. Līgumu par attiecīgā pakalpojuma saņemšanu nepilngadīgās personas vārdā paraksta attiecīgais likumīgais pārstāvis un nepilngadīgajai personai dokumenti nav jāparaksta, ņemot vērā rīcības spējas ierobežojumu. Taču vēlamies norādīt, ka, Bankā pastāv izņēmums attiecībā uz personām, kas sasniegušas 16 gadu vecumu, kuras var arī patstāvīgi, bez likumīgā pārstāvja piekrišanas, atvērt norēķinu kontu (t.sk. pieteikt norēķinu karti un internetbanku) par tā brīvās mantas pārvaldību.

Banka vērš uzmanību, ka Banka neiejaucas nepilngadīgās personas un tā likumīgo pārstāvju savstarpējās attiecībās un par rīcību ar nepilngadīgās personas mantu, atbild viņa likumīgie pārstāvji.

Kredītiestāžu likuma 2. panta otrā daļa nosaka, ka kredītiestāžu tiesības un pienākumus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanā nosaka Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (turpmāk tekstā - NILLTFPNL). Minētais likums nosaka, ka aizdomīgs darījums ir darījums vai darbība, kas rada aizdomas, ka tajā iesaistītie līdzekļi ir tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai saistīti ar terorisma un proliferācijas finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu. Atbilstoši NILLTFPNL 30.pantam, Bankas pienākums ir nekavējoties ziņot Finanšu izlūkošanas dienestam par katru aizdomīgu darījumu. Ziņošanas pienākums attiecas arī uz līdzekļiem, kas rada aizdomas, ka tie tieši vai netieši iegūti noziedzīga nodarījuma rezultātā vai ir saistīti ar terorisma un proliferācijas finansēšanu vai šādu darbību mēģinājumu, bet vēl nav iesaistīti darījumā vai tā mēģinājumā, kā arī uz gadījumiem, kad bijis pietiekams pamats konstatēt aizdomīgu darījumu, bet nepietiekamas uzmanības vai nolaidības dēļ ziņošanas pienākums nav veikts. Savukārt minētā likuma 51.pantā ir dots Finanšu izlūkošanas dienesta pienākumu uzskaitījums, kas cita starpā paredz, ka Finanšu izlūkošanas dienests saņem, apkopo, uzglabā, uzkrāj, sistematizē un analizē ziņojumus, kā arī citā veidā iegūto informāciju, lai konstatētu, vai šī informācija var būt attiecināma uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma un proliferācijas finansēšanu vai šo darbību mēģinājumu, vai citu ar to saistītu noziedzīgu nodarījumu, un sniedz izmeklēšanas iestādēm, prokuratūrai un tiesai informāciju, kuru var izmantot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas vai šo darbību mēģinājuma, vai cita ar to saistīta noziedzīga nodarījuma novēršanai, atklāšanai, pirmstiesas kriminālprocesam vai iztiesāšanai. Tāpat arī NILLTFPNL 55.pantā ir noteiktas prasības Finanšu izlūkošanas dienesta sadarbībai ar izmeklēšanas iestādēm.

Papildus, Banka norāda, ka atbilstoši NILLTFPNL 48.panta prasībām, Bankai nav tiesību informēt klientus, kā arī citas personas par to, ka Finanšu izlūkošanas dienestam ir sniegtas ziņas par klientu, darījumu pārraudzību klienta kontā un aizdomīgiem darījumiem un var tikt veikta vai tiek veikta šo ziņu analīze vai pirmstiesas kriminālprocess saistībā ar noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, tajā skaitā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma un proliferācijas finansēšanu vai šo darbību mēģinājumu.

Vēršam uzmanību, ka šajā vēstulē ietvertās atbildes ir vispārīgas un informatīvas un nesniedz konkrētas tiesiskas situācijas izvērtējumu, jo katra situācija ir vērtējama atsevišķi.

AS "SEB banka" vārdā:

Aija Miķelsone

pārvaldes vadītājs, Biznesa attīstības pārvalde

Inga Pētersone

vienoto procesu pārvaldītājs, Ikdienas pakalpojumu produktu
nodaļa

Inga.Petersone@seb.lv